

різноманітним програмним забезпеченням: текстовими редакторами, електронними таблицями, системами керування базами даних, системами програмування тощо.

Висновки з даного дослідження та перспективи подальших розвідок у цьому напрямку. Отже, використання телекомунікаційних проектів у самостійній роботі студентів сприяє розвитку творчого мислення; підвищенню інтелектуального рівня студента; ініціює самоорганізацію практичної й дослідницької діяльності; розвиває волюву сферу в досягненні навчально-пізнавальної мети; дозволяє здійснювати самоконтроль і самокорегування знань, умінь і навичок; сприяє індивідуалізації навчання.

Література:

1. Бобрович Г.А. Метод проектов как способ организации самостоятельных занятий // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, досвід, проблеми: 36. наук. пр. — Випуск 5 / Редкол.: І.А. Зязюн (голова) та ін. — Київ-Вінниця: ДОВ Вінниця, 2004. — С. 23-28.
2. Обрізан К.М. Програмні засоби навчального призначення // Інформатизація середньої освіти: програмні засоби, технології, досвід, перспективи / За ред. В.М. Мадзігона, Ю.О. Дорошенка. — К.: Педагогічна думка, 2003. — С.156-165.
3. Полат Е.С. Метод проектов в современной школе // Информатика и образование. — 2001.— № 4. — С. 18-20.

У статті розкрито питання специфіки самостійної роботи студентів вишу в процесі розробки телекомунікаційних проектів. Описується технологія роботи над телекомунікаційними проектами. Обґрунтовується вплив самостійної роботи студентів над телекомунікаційними проектами на формування технологічної та інформаційної компетентності.

Ключові слова: самостійна робота студентів, інформаційно-комунікативні технології, метод проектів, телекомунікаційний проект, види телекомунікаційних проектів.

В статье раскрыты вопросы специфики самостоятельной работы студентов вуза при разработке телекоммуникационных проектов. Описывается технология работы над телекоммуникационными проектами. Обосновывается влияние самостоятельной работы студентов при работе над телекоммуникационными проектами на формирование технологической и информационной компетентности.

Ключевые слова: самостоятельная работа студентов, информационно-коммуникативные технологии, метод проектов, телекоммуникационный проект, виды телекоммуникационных проектов.

The issues of specificity of students' independent work at the University in the development of telecommunications projects are shown in the article. The technology for working on telecommunication projects is described here too. The influence of students' independent work of during the work of telecommunication projects on the formation of the technological and information competence.

Key words: independent work of students, information and communication technology, project method, telecommunication project, types of telecommunication projects.

УДК 378.091.26:004

Л.М. Кутепова
м. Луганськ, Україна

АДАПТИВНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ДІАГНОСТИКИ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ: ПОНЯТІЙНИЙ АСПЕКТ

Постановка проблеми. Державна політика України в галузі вищої освіти спрямована на утворення спільного європейського науково-освітнього простору. Одним із важливих чинників реформування освіти є використання ефективних педагогічних та інформаційних технологій, що сприяє якісній підготовці фахівців з вищою освітою та входженню в єдиний інформаційний та освітній простір [1]. Здійснення інформатизації освіти потребує з'ясування сутності цього процесу. Як зазначає В. Биков, інформатизація освіти — це створення і використання

інформаційних технологій для підвищення ефективності видів діяльності, що здійснюються в системі освіти [2, с. 6].

Одним з ключових видів освітньої діяльності є контроль якості освіти, який ґрунтується на тих знаннях, уміннях і навичках, що одержали випускники. Забезпечення високого рівня професійної діяльності майбутніх спеціалістів передбачає виявлення й оцінку якості освіти студентів, які з урахуванням сучасних науково-педагогічних поглядів доцільно проводити за допомогою заходів педагогічної діагностики. Отже, діагностика якості навчання майбутніх фахівців повинна розглядатися як суттєвий компонент навчального процесу.

Об'єктивна, науково розроблена діагностика засвоєних і практично орієнтованих знань може не тільки стати індикатором якості підготовленості тих, хто навчається, але й існувати як об'єктивний показник переваг або недоліків тієї чи іншої педагогічної системи [3].

Застосування інформаційних технологій дозволяє здійснити діагностику якості навчання студентів більш ефективно та об'єктивно. В. Аванесов зазначає, що більшість форм контролю (усне опитування, іспит тощо) розраховані на безпосереднє використання праці викладачів, а це досить неефективно і трудомістко. Жоден викладач не має фізичної можливості опитати кожного студента з усіх необхідних питань і елементів знань. Таку можливість має тільки комп'ютерна техніка, і тому найефективніша система всеохоплюючого контролю – це автоматизований контроль, якщо він проводиться правильно. Але для створення і функціонування такої системи потрібно вирішити ряд питань, які можна віднести до методології тестового педагогічного контролю [4]. Крім того, існуючі системи, засновані на ідеї поєднання програмованого навчання, контролю та сучасних технічних засобів, створюють лише деякі необхідні умови для систематичної діагностики досягнень студентів і диференціації педагогічних впливів. Інші необхідні умови – програмно-педагогічні та програмно-інструментальні засоби, що дозволяють кожному студенту освоювати предмет у такому темпі, в якому це дозволяють його інтелект і знання [4].

Зазначені тенденції зумовлюють необхідність розробки та впровадження у навчально-виховний процес закладів освіти адаптивних інформаційних систем діагностики якості навчання майбутніх фахівців. Проте, створення адаптивних систем діагностики, результативні й стандартизовані механізми вимірювання та оцінки якості підготовки студентів, здатні організувати індивідуалізацію, адаптацію до студента, недостатньо розроблені у вітчизняній системі освіти. Це дозволяє констатувати наявність проблеми і робить актуальним проведення досліджень у цьому напрямі.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. Широкого застосування в навчально-виховному процесі закладів освіти набув метод діагностичних вимірювань, який походить від наукового напрямку – педагогічне вимірювання (англ. Educational measurement), що виник на початку минулого століття. Основний вклад у розвиток педагогічного вимірювання зробили А. Анастасі (A. Anastasi), Ф. Лорд (F. Lord), Ч. Спірмен (C. Spearman), Е. Торндайк (E. Thorndike), Д. Уайс (D. Weiss) та ін.

Упровадження педагогічних вимірювань у вітчизняну систему освіти починається у 60-х роках, що пов'язане з розвитком програмованого навчання та програмованого контролю. Сутність, особливості та можливості педагогічної діагностики й тестового контролю розглядали у своїх дослідженнях В. Аванесов, В. Безпалько, В. Безверха, В. Бочарнікова, І. Булах, М. Голубев, С. Гончаренко, К. Інгенкамп, О. Кочетов, І. Підласий, В. Симонов, Н. Тализіна, Г. Цехмістрова, В. Якунін та ін. Розробкою математичних моделей, методів та алгоритмів тестування знань за допомогою автоматизованих систем займалися В. Дєповський, Л. Оксамитна, Є. Катаєва, Т. Коджа, Р. Колуд, О. Мєняйленко та ін. Гуманізація та індивідуалізація навчання сприяли появі адаптивного тестування. Адаптивні системи навчання та контролю досліджували П. Брусиловський, Н. Капустин, Л. Зайцева, О. Ракова та ін.

Проте, адаптивні інформаційні системи діагностики якості навчання нині є найменш теоретично і практично розробленим засобом. У дослідженнях, присвячених цій проблемі, вивчаються переважно окремі аспекти впливу тестової технології на якість навчання студентів.

Залишаються недостатньо дослідженими питання щодо сутності та методології педагогічного тестування як засобу ефективного управління функціонуванням і розвитком освітньої системи. Особливо це стосується визначення понятійного апарату, який складає методологічну основу, а також надає можливості для технологізації освітнього процесу. Недослідженість зазначених питань робить актуальним проведення розвідок у цьому напрямі.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою роботи є аналіз та формалізація понятійного апарату адаптивних систем діагностики якості навчання студентів.

Виклад основного матеріалу. Питання досягнення необхідного рівня підготовленості майбутніх фахівців насамперед пов'язані з проблемами контролю якості навчання. У сучасному трактуванні управління якістю освіти відбувається переосмислення дидактичних основ досягнення якості підготовленості студентів і ролі контролю в навчальному процесі. Складне і різноманітне поняття оцінки якості освіти зазнає концептуальних змін – від перевірки або оцінки знань і вмінь, через контроль засвоєння знань до відстеження навчальних досягнень студентів, і, нарешті, більш нових понять, таких, як діагностика, вимірювання знань, оцінювання навчальних досягнень, моніторинг, кваліметричний моніторинг, педагогічний аналіз, оцінка якості підготовленості, педагогічна інтерпретація результатів [3].

Наразі поняття «педагогічна діагностика» не має загальноприйнятого наукового визначення, існує декілька підходів щодо дефініції цього поняття [5, с. 52]: діагностику ототожнюють з контролем і перевіркою результатів навчання; педагогічну діагностику пов'язують тільки з методами контролю; сутність педагогічної діагностики розкривають через опис її функцій; до діагностики включають контроль, перевірку, оцінювання, накопичення статистичних даних, їх аналіз, виявлення динаміки, тенденцій, прогнозування подальшого розвитку подій.

К. Інгенкамп визначає педагогічну діагностику через опис її функцій: «педагогічна діагностика покликана, по-перше, оптимізувати процес індивідуального навчання, по-друге, в інтересах суспільства забезпечити правильне визначення результатів навчання і, по-третє, керуючись виробленими критеріями, звести до мінімуму помилки при переведенні учнів з однієї навчальної групи в іншу, при направленні їх на різні курси та виборі спеціалізації навчання» [6, с. 8].

В. Аванесов зауважує, що сучасна педагогічна діагностика є прикладною наукою, та визначає, що під педагогічною діагностикою розуміється система специфічної діяльності педагогів та педагогічних колективів, націлена на виявлення певних властивостей особистості з метою вимірювання результатів виховання, освіти та навчання [7, с. 41].

Є. Михайличев зазначає, що педагогічна діагностика – це встановлення і вивчення ознак, що характеризують стан різних елементів педагогічної системи та умов її реалізації для прогнозування, корекції порушень нормальних тенденцій її функціонування та розвитку [8, с. 46].

Н. Єфремова розглядає діагностику (від грец. Diagnostikos – здатність розпізнавати) як засіб виявлення результатів навчання і практику оцінювання якості навчально-виховної діяльності, стану педагогічних процесів і явищ, а також диференційовану процедуру отримання інформації про ряд показників, критеріїв, ознак, якостей, віднесення їх до певного класу, внаслідок чого вдається отримати достатньо повне уявлення про реальний стан окремих параметрів якості освіти [3].

Отже, поняття діагностики в педагогіці розширює поняття контроль і оцінювання. В зв'язку з цим діагностику якості навчання студентів слід розглядати як систему, що складається з контрольних вимірювальних матеріалів, процедур тестування, технологій перевірки та оцінювання результатів навчальної діяльності суб'єктів освітнього процесу, інструментарію для виявлення індивідуальних труднощів, їх причин і напрямів коригувань освітньої діяльності студентів [9, с. 83].

З поняттям педагогічної діагностики пов'язане поняття тестування як один з найбільш перспективних методів педагогічної діагностики, як напрямок на стику педагогіки, теорії вимірювань, математичного моделювання, математичної статистики та автоматизації [10, с. 15].

В. Аванесов звертає увагу, що ставлення до тестів з боку викладачів неоднозначне: одні розглядають тести як засіб радикального перетворення навчального процесу в бік його технологізації, зниження трудомісткості; інші бачать у тестах засіб припущення ролі педагога, а тестування сприймають як вираження недовіри до традиційно виставлених ними оцінок; треті вважають саме тести винними в різних порушеннях педагогічної етики, необгрунтованої диференціації учнів [11].

Є. Михайличев визначає, що дидактичний тест – це система взаємопов'язаних завдань для контролю засвоєння знань, сформованості умінь та навичок учнів з певного навчального матеріалу [12, с. 6].

Н. Єфремова зазначає, що педагогічний тест слід розглядати як вимірювальний засіб, що являє собою стандартизовану систему каліброваних завдань специфічної форми, яка дозволяє надійно й об'єктивно оцінити рівень навчальних досягнень досліджуваних і виразити результат у числовому еквіваленті [3].

Отже, багато фахівців орієнтуються на педагогічне тестування як найбільш об'єктивну, незалежну діагностичну систему вимірювання навчальних досягнень учнів, яка надає можливість масової, швидкої, багатовимірної діагностики результатів навчально-пізнавальної діяльності [3].

Інформатизація освітнього процесу сприяла створенню систем діагностики якості навчання на базі інформаційних технологій. В. Аванесов вказує, що тестові технології стають суттєвим компонентом інформатизації освіти, чому сприяє збільшене розуміння таких переваг тестових оцінок, як технологічність, точність, націленість на об'єктивність. Ці переваги виникають тільки за умови наукового обгрунтування тестового процесу [13, с. 231].

Нова особистісна парадигма освіти, індивідуалізація освітнього процесу обумовлюють використання у навчально-виховному процесі вищих навчальних закладів адаптивних систем діагностики якості підготовки студентів. В. Аванесов зазначає, що адаптивне навчання і адаптивний тестовий контроль є сучасним комп'ютерним варіантом реалізації педагогічного принципу індивідуалізації навчання – одного з найважливіших в освіті. Адаптивні форми контролю знань виникли як результат взаємозв'язку комп'ютеризації освіти, розвитку теорії педагогічних вимірювань і зростання ролі самоосвіти. «Адаптивне» означає комп'ютерну реалізацію принципу індивідуалізації навчання відповідно до можливостей та потреб учнів [13, с. 227].

Доцільність адаптивного контролю впливає з міркувань раціоналізації традиційного тестування. У рамках адаптивного контролю використовуються завдання, які відповідають реальному рівню підготовленості, що дозволяє істотно підвищити точність вимірювань і мінімізувати час індивідуального тестування [13, с. 230].

Основу адаптивного тестування становить адаптивний тест. Адаптивний тест є варіантом автоматизованої системи тестування, в якій заздалегідь відомі певні параметри кожного завдання [13, с. 230]. Адаптивний тест – це тест, за рівнем труднощів підібраний відповідно до рівня підготовленості випробуваного [3].

Адаптивне тестування – це вид комп'ютерного тестування, при якому послідовно пропонуються тестові завдання з відомими характеристиками, а рівень підготовленості випробуваного із зростаючою точністю оцінюється відразу ж після кожної відповіді. Чергове завдання залежно від раніше даних відповідей підбирається так, щоб його рівень труднощів дозволяв найкращим чином оцінити рівень підготовленості студента. Кількість завдань тесту заздалегідь не фіксується, а процес тестування закінчується по досягненню заданої точності оцінки рівня підготовленості випробуваного [3].

Дослідники [14; 15] виділяють три варіанти адаптивного тестування: 1) пірамідальне тестування, коли при відсутності попередніх оцінок усім випробовуваним дається завдання середньої складності та вже потім, залежно від відповіді, кожному випробовуваному дається завдання легше чи важче. На кожному кроці використовується правило розподілу шкали складності навпіл; 2) гнучкий рівень (flexilevel), коли тестування починається з будь-якого

відповідного рівня складності, з поступовим наближенням до реального рівня знань; 3) стратифікована адаптація (stratified adaptive), коли тестування проводиться за допомогою банку завдань, розділених за рівнями складності. При правильній відповіді наступне завдання береться з вищого рівня, при неправильній відповіді – з нижнього.

Також, основними напрямками адаптації в інформаційних системах діагностики якості навчання є адаптивне планування, інтелектуальний аналіз розв'язків завдань, підтримка інтерактивного розв'язування завдань, адаптивне подання інформації, адаптивна підтримка навігації, використання моделі опитуваного, організація зворотного зв'язку за допомогою коментарів, які реалізують педагогічні стратегії та здійснюють педагогічний вплив на користувачів [16, с. 212].

Отже, аналіз основних робіт, присвячених питанням щодо сутності та методології педагогічної діагностики, показав, що в педагогіці цим питанням приділяється належна увага, однак у повному обсязі формалізацію понятійного апарату адаптивних інформаційних систем діагностики якості навчання студентів не завершено.

З огляду на вищезазначене доцільно уточнити понятійний апарат дослідження і формалізувати поняття «адаптивна інформаційна система діагностики якості навчання».

Дефініція 1. Адаптивна інформаційна система діагностики якості навчання – це програмно-методичний комплекс, створений на основі адаптивних тестів, який реалізує напрями адаптації та вирішує клас навчальних завдань, включаючи перевірку та оцінювання результатів навчальної діяльності з певної предметної галузі, виявлення індивідуальних труднощів, їх причин і напрямів коригувань.

Таким чином, введення поняття дозволяє науково обґрунтовано проектувати та розробляти основні функції, структуру і математичні моделі адаптивних інформаційних систем діагностики якості навчання майбутніх фахівців, а також здійснювати їх програмну реалізацію.

Висновки та перспективи подальших досліджень.

1. Аналіз науково-методичних джерел показав, що в педагогіці приділяється належна увага застосуванню в навчально-виховному процесі закладів освіти методу діагностичних вимірювань. Однак, залишаються недостатньо дослідженими питання щодо сутності та методології педагогічного тестування як засобу ефективного управління функціонуванням і розвитком освітньої системи.

2. Показано, що на теперішній час поняття «педагогічна діагностика» не має загальноприйнятого наукового визначення, існує декілька підходів щодо дефініції цього поняття. Визначено, що поняття діагностики якості навчання студентів слід розглядати як систему, що складається з контрольних вимірювальних матеріалів, процедур тестування, технологій перевірки та оцінювання результатів навчальної діяльності суб'єктів освітнього процесу, інструментарію для виявлення індивідуальних труднощів, їх причин і напрямів коригувань освітньої діяльності студентів.

3. На основі аналізу сучасних досліджень у педагогіці та психології формалізовано базовий понятійний апарат та введено дефініцію *адаптивна інформаційна система діагностики якості навчання* (програмно-методичний комплекс, створений на основі адаптивних тестів, який реалізує напрями адаптації та вирішує клас навчальних завдань, включаючи перевірку та оцінювання результатів навчальної діяльності з певної предметної галузі, виявлення індивідуальних труднощів, їх причин і напрямів коригувань). Це дозволяє науково обґрунтовано проектувати й розробляти основні функції, структуру та математичні моделі адаптивних інформаційних систем діагностики якості навчання майбутніх фахівців, здійснювати їх програмну реалізацію.

4. Перспективами досліджень є розробка основних функцій, структури та математичної моделі адаптивної інформаційної системи діагностики якості навчання майбутніх фахівців.

Література:

1. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу (документи і матеріали 2003–2004 рр.) [Електронний ресурс] / За редакцією В.Г.Кременя. Авторський колектив: М.Ф. Степко, Я.Я.Болубаш, В.Д.Шинкарук, В.В. Грубінко, І.І.Бабін. – Київ–Тернопіль, 2004. — 147 с. — Режим доступу: <http://kiev.convdocs.org/docs/11395/index-785826-2.html>.
2. Засоби інформаційно-комунікаційних технологій єдиного інформаційного простору системи освіти України: монографія / [В.В.Лапінський, А.Ю.Пилипчук, М.П.Шишкіна та ін.]; за наук. ред. проф. В.Ю.Бикова. – К.: Педагогічна думка, 2010. — 160 с.
3. Ефремова Н. Ф. Тестовый контроль в образовании : учебное пособие для студентов, получающих образование по педагогическим направлениям и специальностям [Електронний ресурс] / Н.Ф.Ефремова. – Москва: Логос, 2007. – 368 с. – Режим доступу: <http://lib.rus.ec/b/365539/read>.
4. Аванесов В. С. Методологические и теоретические основы тестового педагогического контроля: дис. ... доктора пед. наук : 13.00.01 [Електронний ресурс] / Вадим Сергеевич Аванесов. – М., 1994. – 339 с. – Режим доступу: <http://testolog.narod.ru/disertation.htm>.
5. Зайчикова Т. Н. Технология педагогического тестирования как средство эффективного управления функционированием и развитием образовательной системы региона: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Зайчикова Татьяна Николаевна. – Н. Новгород, 2003. – 322 с.
6. Ингенкамп К. Педагогическая диагностика / Карлхайнц Ингенкамп [пер. с нем.]. – М.:Педагогика, 1991. – 240 с. – (Зарубежная школа и педагогика).
7. Аванесов В. С. Определение, предмет и основные функции педагогической диагностики / В.С.Аванесов // Педагогическая диагностика. – 2002. – № 1. – С. 41-44.
8. Михайлычев Е. А. Система педагогической диагностики: ключевые понятия и принципы / Е.А. Михайлычев // Педагогическая диагностика. – 2002. – № 1. – С. 44-46.
9. Кутепова Л. М. Функціональні можливості адаптивних систем діагностики якості навчання студентів засобами інформаційних технологій / Л.М.Кутепова // Вісн. Луган. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка: Пед. науки. — 2012. – № 21 (256). – С. 81-88.
10. Матушанский Г. У. Педагогическое тестирование в России / Г.У.Матушанский // Педагогика. — 2002. — № 2. — С. 15-21.
11. Аванесов В. С. Теория и практика педагогических измерений (материалы публикаций) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://viperson.ru/data/200812/jbjejbjxjklmjuje.pdf>.
12. Михайлычев Е. А. Дидактическая тестология / Е.А. Михайлычев. – М.: Народное образование, 2001. — 432 с. – (Серия «Профессиональная библиотека учителя».)
13. Аванесов В. С. Композиция тестовых заданий: учебная книга / Аванесов Вадим Сергеевич. – [3-е изд. доп.]. – М.: Центр тестирования, 2002. – 240 с.
14. Weiss D. J. New Horizons in Testing: Latent Trait Test Theory and Computerised Adaptive Testing / Weiss D. J. – N-Y., Academic Press, 1983. – 345 pp.
15. Lord F. M. Application of Item Response Theory to Practical Testing Problems / Lord F. M. – Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum, 1980. – 266 pp.
16. Меняйленко О. С., Кутепова Л. М. Напрями адаптації в інформаційних системах діагностики якості навчання майбутніх фахівців / О.С. Меняйленко, Л.М. Кутепова // Вісн. Луган. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка: Пед. науки. – 2010. – № 22 (209). — Ч. III. — С. 208-215.

У статті розглянуто основні підходи щодо понятійного апарату педагогічної діагностики, визначено дефініцію адаптивна інформаційна система діагностики якості навчання (програмно-методичний комплекс, створений на основі адаптивних тестів, який реалізує напрями адаптації та вирішує клас навчальних завдань, включаючи перевірку та оцінювання результатів навчальної діяльності з певної предметної галузі, виявлення індивідуальних труднощів, їх причин і напрямів коригувань).

Ключові слова: діагностика якості навчання, адаптивна система діагностики, тестування.

В статье рассмотрены подходы к понятийному аппарату педагогической диагностики, определена дефиниция адаптивная информационная система диагностики качества обучения (программно-методический комплекс, созданный на основе адаптивных тестов, реализующий направления адаптации и решающий класс учебных задач, включая проверку и оценки результатов учебной деятельности по определенной предметной области, выявление индивидуальных трудностей, их причин и направлений корректировок).

Ключевые слова: диагностика качества обучения, адаптивная система диагностики, тестирование.

The article considers the approaches to the conceptual apparatus of pedagogical diagnostics, define the concept of adaptive information system diagnostic quality of education (program-methodical complex that is based on adaptive tests that implements the areas of adaptation and decides a class of learning tasks, including checking and evaluating the results of training activities on a particular subject area, the identification of individual problems, their causes and trends of

adjustments).

Key words: diagnosis of learning, adaptive diagnostic, testing.

УДК 378.091.26:687.01

С.Л. Кучер
м. Кривий Ріг, Україна

НАКОПИЧУВАЛЬНА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ДИЗАЙНУ ОДЯГУ

Постановка проблеми. Якість результатів навчання є одним з показників якості освітнього процесу взагалі, тому процес оцінювання одним із перших потребує перебудови й удосконалення. Особливо важлива правильно організована система оцінювання результатів навчання майбутніх учителів, оскільки у період отримання фахової освіти закладаються основи подальшої професійної діяльності. Відкритий і прозорий для студентів процес контролю та оцінювання їх досягнень з конкретного предмету дозволяє уникнути багатьох непорозумінь під час підсумкового оцінювання після завершення курсу. Проте досягнення мети «прозорості» і неупередженості оцінювання накладає на викладача додаткові зобов'язання щодо детальної розробки критеріїв, показників і способів вимірювання результатів навчання згідно зі специфікою кожного навчального предмету.

Аналіз наявних досліджень і невирішених аспектів проблеми. Проблема оцінювання результатів навчальної діяльності студентів у кредитно-модульній системі розглядається як у загальнопедагогічних, фундаментальних дослідженнях (А. Алексюк, В. Безпалько, І. Лернер, І. Підласий, Н. Тализіна та ін.), так і в спеціальних, що розкривають специфіку оцінювальної технології відповідно до окремої галузі педагогічної практики (Н. Курдюкова, Н. Ізотова та ін.).

Засоби оцінювання навчання в нових умовах змінюються. Система відміток, що вимірює тільки одиничний конкретний результат, стала пережитком минулого. Проте і в кредитно-модульній системі вищої школи необхідно створювати відповідні умови, що дадуть змогу реалізувати демократичні засади сучасної освіти.

На жаль, як констатують і викладачі, і вчені на пострадянському просторі, «при нинішній системі домінування підсумкового оцінювання оцінка поточної роботи студентів якщо не безглузда, то практично незначуща» [4, с. 50]. Так само не працює впровадження накопичувальної або рейтингової системи оцінювання і при збереженні традиційного об'єкту оцінювання та пояснювально-ілюстративного методу як домінуючого.

Т. Краснова на основі вивчення досвіду зарубіжних учених робить висновок, що зміна стратегії оцінювання навчальної діяльності студентів має наступний вектор: від пріоритету оцінки до пріоритету учіння [4]. Розвиваюче оцінювання замість підсумкового означає, що під час навчання відбувається оцінка процесу, а не результату.

Мета статті — розглянути умови, методи і критерії «накопичувального» оцінювання результатів навчання під час вивчення курсу «Дизайн одягу» майбутніми вчителями технологій.

Виклад основного матеріалу. Згідно з сучасними підходами до розуміння провідної ролі особистості у навчанні, особливого значення набуває процес, а вже потім — результат. Як зазначають А. Чернявська та Б. Гречін, потрібні засоби, що дають можливість прослідкувати й оцінити динаміку процесу досягнення поставлених навчальних цілей. Таким чином, виникає необхідність введення накопичувальної системи оцінок, до якої належить моніторинг, рейтингове оцінювання, портфоліо. Також до накопичувальної системи оцінювання належать використані для оцінки інтерв'ю, ділові ігри, щоденники самооцінювання, метод укладання угоди та інші [8].